

Juryrapport Poëziedebuutprijs, 2026

Wat een eer om zoveel schitterende eerstelingen te mogen lezen. Het Nederlandstalige poëzielandschap bruist: er is een volgehouden aandacht voor lijfelijkheid en identiteit, een hernieuwde blik op het alledaagse, en een sterke betrokkenheid bij een wereld die razendsnel verandert. Veel debuten vertrekken vanuit een hoogstpersoonlijke situatie maar zoeken van daaruit resoluut verbinding met de ander en de samenleving, hoe ingewikkeld dat soms ook mag zijn.

Het is een voorrecht in deze jury te zetelen, zeker, maar ook een grote verantwoordelijkheid. Een keuze zegt immers ook altijd iets over wie de juryleden zijn. Hoezeer we ook afstand proberen te nemen van onze eigen voorkeuren, het subjectieve speelt onvermijdelijk mee. Dat maakte deze selectie niet eenvoudig. Uiteindelijk kozen we voor drie opmerkelijke debuten die een heel eigen poëtische stem en visie combineren met een grote betrokkenheid bij de complexe wereld van vandaag. Het zijn stuk voor stuk bundels met scherpzinnige gedichten en een grote talige vormkracht die de lezer raken, uitdagen en uitnodigen tot verder denken.

De jury van de Poëziedebuutprijs 2026 beoordeelde 24 debuten. Deze drie komen in aanmerking voor de prijs:

Merlijn Huntjens – *onder mij de mat*

onder mij de mat opent met instructies van een trainer: ‘Wanneer je niet goed gegrond bent/val je in het gras.’ Eenvoudig genoeg. Deze bundel gaat over gevechtssport en we staan samen met de auteur op de mat. In heldere en spaarzame taal en korte verzen neemt Huntjens ons mee naar de Dojang.

Maar snel blijkt dat de titel van dit openingsgedicht ‘Er komt geen magie bij kijken’ een *red herring* is. Want: dumbbells worden omhoog gedrukt en er ontstaan dorpen tussen de heuvels, een vuist landt op een lijf en voorouders wringen zich binnen in de afstand die ontstaat. Ja, als je in de lucht wordt geworpen als ‘een zak vlees’ ontstaat boven de gevechtsmat een tijdloze ruimte waar alles mogelijk lijkt.

Huntjens exploreert hier het idee dat er meer is dan het lichaam, meer dan de geest, dat er tussen deze twee iets bestaat dat niet te definiëren is en vrij mag reizen tussen tijd en ruimte. Dat wat ooit verloren was, hoeft het niet voor altijd te zijn. Verschillende motieven cirkelen om de gedichten heen: een lichtgevende hond, wichelroedes en leylijnen, een vervlogen herinnering aan een zomervakantie bij grootouders, maar door alles heen klinkt vooral de originaliteit van de stem van de dichter.

‘Als het maar werkt, als je maar terug kunt slaan,’ schrijft Huntjens. En dat doet dit debuut. De lezer hangt zelf ondersteboven, gedesoriënteerd, voelt de wetten van de fysieke realiteit hun grip lossen. Dit is een existentiële, spannende bundel van een vernieuwende dichter die de stilistische teugels strak in de hand houdt. ‘Voor een buitenstaander is het een gevecht’, maar wie verder leest en bereid is zich over te geven aan Huntjens woorden is deze bundel zoveel meer.

Sarah de Koning – *Tekstielen*

Tekstielen omvat vijftenzestig gedichten met een ogenschijnlijk onopvallende, prozaische vorm. Het is de dichtheid van de tekst die nadere vormgeving overbodig - zelfs ongewenst - lijkt te maken.

De dichter laat woorden, beelden en betekenissen versmelten tot een heel persoonlijk en eigenzinnig amalgaam. Niettemin blijkt dat geheel zo herkenbaar als een sculptuur van vlees en bloed. Deze tekstielen zijn onnavolgbaar verfijnd geweven, maar het zijn ook gedichten die elke poging tot begrip tarten. Ze trekken je de versregels in en dwingen je als lezer in een staat van een 'onbedoeld voorgevoel van anders leven.'

Tekstielen tart elke illusie van houvast. Een ongewone hypnose die leidt tot 'laaiend dwalen'. Deze bundel lezen is spelen met vuur, je vingers branden aan de zeggingskracht van kus en geseling. Alles valt je uit handen, zelden raak je zo verslonden. Mocht je denken een vergelijking voor dit werk te hebben gevonden dan blijkt die al vervlogen. Je wordt lieflijk bij de strot gepakt om dan te huiveren na een tedere zoen. Intens, uitzinnig, ruig, toch zo verstild als een gezicht uit een verre verbeelding.

'Ik weet dat ik zo niet ben, ik probeer alleen maar zo te leven: hier zijn ze, de woorden die ik niet kan schrijven voordat jij ze schrijft.' Je zou wensen deze dichter terug te kunnen schrijven. Dat is niet meer nodig. Ze heeft al in je gegraaid.

Yasmin Namavar – *verblijf*

'ik ontdoe mij van alle mogelijke manieren / op eenvoudige wijze uit te leggen / wat ik zeggen wil', klinkt het stellig in 'Vingerafdrukken', het openingsgedicht van Yasmin Namavars debuutbundel *verblijf*. Het lijkt een paradoxaal eenduidig programma, ware het niet dat de ik haar stelregel dadelijk ondergraaft. Die dubbele houding, zelfverzekerd én weifelend, nauwkeurig geformuleerd en toch raadselachtig, zachtmoedig en weerbarstig, is typerend voor deze bundel, maar staat in geen geval een heel eigen poëtische stem in de weg.

verblijf gaat over de zowel individuele als universele zoektocht naar een plek om te blijven en vraagt zich af hoe die plek eruit kan zien. Is het een plaats, een familieband ('tussen mijn ribben zijn inborst'), je *roots*, een lichaam ('de sleetse wijk van haar longen')? Namavars poëzie roept pertinente vragen op, maar weigert eenvoudige antwoorden. Tegelijk trekt de dichter de wereld binnen in haar gedichten, maar ook hier kiest ze voor meerduidigheid en vermijdt ze eenduidige boodschappen.

Dat alles levert gevarieerde en bijwijlen erg indrukwekkende gedichten op. Ze getuigen van een grote intuïtief-zintuiglijke zeggingskracht – over de winter bijvoorbeeld: 'ik ruik gebluste herfst / mijn tong krokant, ijs brandt mijn keel' – maar evenzeer bieden ze een intrigerend spel met klank, genreconventies en echo's van eigen gedichten én die van anderen. Ronduit schitterend is de manier waarop Namavar het motto van Beckett, het sonore korte gedicht 'Dieppe', laat resoneren. Zulke echo's creëren verrassende vormen van samenhang die de wilde veelheid in de gedichten tegelijk ruimte bieden en structureren. Zo verleidt Namavar de lezer keer op keer tot herlezen, tot een ander perspectief. In haar poëzie wil je lang verblijven.

Namens de jury,

Uschi Cop (juryvoorzitter), Antoine de Kom, Linde De Potter